GAZETA LWOWSKA

We Czwartek **N**ro. **22.** 6. Lutego 1817

Wiadomości kraiowe.

Z Wiednia dnia 28. *Stycznia*. — N. Cesarz i Król raczył swoiego, w charakterze nadzwyczaynego Posła do Brazylii wyieżdzaiącego rzeczywistego Szambelana, taynego Radcę i dziedzicznego Starostę Komitatu Syrmiyskiego, Emeryka Hrabiego Eltza, W. Krzyżem Królewsko-Węgierskiego orderu S. Szczepana ozdobić, i zawiesić na nim tę ozdobę w Niedzielę dnia 26go b. m. po nabożeństwie, w przytomności wszystkich tu obecnych Kawalerów W. Krzyża, Kommandorów i Kawalerów małego Krzyża tegoż orderu.

Dnia 22go b. m. wyszedł tu Patent następuiący:

„My Franciszek Pierwszy etc. etc.— W Patencie z dnia 29go Października r. z. oświadczyliśmy, że obok funduszu zabezpieczenia prowizyi od nowo-otworzoney pożyczki, ustanowionym zostanie fundusz umarzaiący, któremu natychmiast dochód iednego od sta od długu rządowego w skutku teyże pożyczki powstaiącego, zabezpieczony, i który oraz dochodami prowizyi od obligacyi, z przychodów iego zakupionych, pomnożonym bydź ma. Mieliśmy przy tem dwoiaki zamiar; to iest, ażeby regularne i we wzmagaiącym się stosunku postępuiące zmnieyszenie prowizyynego długu rządowego uskutecznić, a oraz owym wierzycielom Państwa, którzy przez zaufanie swoie przedsięwzięte środki Nasze wspieraią, stałą i każdego czasu urzeczywiścić się mogącą wartość ich należytości zabezpieczyć.

W przekonaniu, że osiągnienie tego zamiaru połącza względy, które tak Naszym Poddanym, iako też i wszystkim wierzycielom Państwa winni iesteśmy, uchwaliliśmy, aby rozciągnąć to prawidło na cały dług prowizyyny, a tym końcem, w stosunku do iego ogółu, źródeł tak teraz w pogotowiu będących, iako też w skutku niniéyszego Patentu do rozrządzenia Państwa przybyć maiących, sposobem nayskuteczniey-szym i w takiey rozciągłości, iaką tylko iest podobna, użyć.

Rozporządzamy przeto, co następuie:

1.) Utwarza się powszechny, pod osobny zarząd oddany, sam przez siebie działaiący fundusz umorzenia długów rządowych, do którego zaraz obecnie dochody w artykule następuiącym wymienione, nadto zaś, w dalszym ciągu wszystkie zbywaiące przychody kraiowe tym końcem wpływać maią, ażeby na spłacanie prowizyynego długu rządowego drogą wykupna w obiegu będących papierów kraiowych, według obiegowey wartości onychże, użytemi zostały.

2.) Funduszowi umarzania prowizyynego długu rządowego, przeznaczaią się teraz zaraz następuiące rubryki dochodów:

a). Summy na umorzenie podczas dawnieyszych pożyczek na wypłacenie onychże oddzielone, i w Kassach kraiowych przekazane.

b). Summa 500,000 ZR. w monecie konwencyyney, która się w tym stosunku podwyższy, w iakim summa kapitałowa przez nowo-otworzoną pożyczkę zebrana, podług proporcyi Patentem z dnia 29go Października po iednemu od sta kapitału ustanowioney, wyższey ilości umarzaiącey wymagać będzie, i która corocznie w miesięcznych ratach do funduszu umarzaiącego oddawaną bydź ma.

c). Prowizye od obligacyi kraiowych przez dawnieysze kroki umorzenia wykupionych, które summę kapitałową 50 milionów przenoszą.

d). Summy kupna za sprzedaż dóbr rządowych wpływaiące, którą to sprzedaż dla predszego zmnieyszenia prowizyynego długu rządowego w rozciągleyszey mierze nakazuiemy.

e). Prowizye od obligacyi, które się za pomocą tych zjednoczonych źródeł wykupywać, i w funduszu umarzaiącym składać maią.

3.) Te źródła, przez które się funduszowi umarzaiącemu, iuż teraz dla rozpoczęcia działań onegoż, ogólny przychód blisko 2,400,000 ZR. częścią w Monecie konwencyyney, częścią w Walucie Wiedeńskiey zabezpiecza (który to przychód według powyższych oznaczeń ciągle się pomnażać będzie), maią wyłącznie na nieustanne wykupywanie prowizyynych obligacyi kraiowych bydź obracane, i nie będą mogły ani na zaspokoienie wydatków rządowych, ani w innym iakowym w zamiarze bydź użytemi.

4.) Dla tem pewnieyszego osiągnienia tego zamiaru, ma fundusz umarzaiący bydź instytutem sam dla siebie istnącym, a pod dozorem Naszego Ministra Przychodów zostaiącym, od którego względem sposobu postępowania sobie przy wykupywaniu obligacyi krajowych, stosownie do rozmaitych podziałów publicznego długu rządowego, rozporządzenia odbierać będzie.

5.) Do bezpośredniego zarządzania funduszem umarzaiącym ustanawia się osobna Dyrekcya, która co pół roku, wykazy obligacyi z przychodów swoich zakupionych, i uskutecznionego tym sposobem oszczędzenia prowizyi, sporządzać będzie; te zaś wykazy Nam przedstawiane i dla powszechney wiadomości drukiem ogłaszane bydź maią.

6.) Kommissya, którey ustanowienie sobie zostawuiemy, i którey Współczłonków ze zjednoczoney Deputacyi wykupna i umorzenia, tudzież z uprzywileiowanego Banku narodowego dodamy, będzie się co rok po dwa razy zgromadzać, ażeby bieg interessów i działania funduszu umarzaiącego przeglądała, i o tem bezpośrednią sprawę Nam zdawała.

Dan w Naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu, dnia dwudziestego drugiego Stycznia, roku tysiącznego ośmsetnego siedmnastego, panowania Naszego dwudziestego piątego.

FRANCISZEK.

(L. S.)

Aloizy Hrabia Ugarte,
Król. Czeski naywyższy, i Arcyxiążęco Austryacki pierwszy Kanclerz.

Prokop Hrabia Lazanzky.

Jan Nep. Baron Geislern.

Z własnego naywyższego rozkazu Jego C. K. Apost. Mości:

Jan Krzysztof Zweygelt.

Arcy-Xiążę Rainer przyiechał d. 25. Stycznia z Włoch do Wenecyi, gdzie go uroczyście przyięto. Według okazałego przykładu Cesarza, Brata swoiego, oglądał wszystkie osobliwości miasta, był naprzód w Kościele S. Marka, w Królewskiey Bibliotece publiczney, a potem zaszczycił swoią obecnością suto oświecony teatr la Fenice, gdzie go okrzykami radości powitano. Sądzą, że Jego Cesarzowicowska Mość nieiaki czas w tem mieście zabawi.

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczone Stany Ameryki północney.

Gazeta Amerykańska, Baltimore Patriot, umieściła kilkanaście przeiętych urzędowych listów byłego pierwszego Ministra Hiszpańskiego Don Pedra Cevallosa do P. D. Luis Onisa, Hiszpańskiego Posła przy Zjednoczonych Stanach.

Według listu z Baltimory, miał były Jenerał Francuzki P. Brayer, wkrótce po swoiem przybyciu do rzeczonego miasta, bardzo korzystne propozycye od Rządu Buenos-Ayreskiego otrzymać, i iuż tam wyiechać.

Pani Gauthier, krewna P. Lavalettowey, przybyła z Anglii do Norfolku (w Wirginii), z kąd się ma udać do Nowego Yorku, gdzie się także i P. Lavalettowey spodziewaią.

Na początku Listopada uzbroiono w Baltimorze 17 małych okrętów, które na rachunek Jenerała Mina, powstańcom południowey Ameryki amunicyę zawieźć miały.

Ameryka Hiszpańska.

Nieszczęśliwe Prowincye nad rzeką la Plata, zdaią się bydź ofiarą wszelkich zgróz, nędzy i spustoszenia. W Santa Fe (w Kraiu Buenos-Ayreskim) wydarzyły się okropne widowiska. Diaz-Velez i Dorrego (dway naczelnicy powstańców, którzyby się chętnie radzi dorwać rządu w Buenos-Ayres) wymogli w Santa-Fe kontrybucyę 80,000 piastrów, a potem to miasto przez pięć dni ciągle na rabunek wystawili. Jedna część mieszkańców Korduby i Santa-Fe uzbroiła się i połączyła z woyskiem Artigasa, ażeby tym hordom przeciąć drogę do odwrotu, lecz te, aczkolwiek ze znaczny stratą, przecież się przerznęły.

Woysko powstańców, które pod rozkazami San Martina, z Mendozy przez Andes do Chili ma wtargnąć, otrzymało znaczne posiłki; iednakowoż to przedsięwzięcie będzie bardzo niebezpieczne; ieżeli powstańcy nie znaydą wielu pewnych stronników w krainie, którą chcą zdobyć. Woysko powstańców Peruwiiańskich pod dowództwem Belgrana, stoi ciągle na dawnych stanowiskach w Prowincyi Tukumańskiey. Woysko powstańców Limańskich stoi wciąż ieszcze w sąsiedztwie Jujuy. W Buenos-Ayres zaciągaią wiele ludzi do woyska, a ze wszystkich Murzynów od lat 16 do 50 bez wyiątku, osobne korpusy two-

rzą. Około środka ostatniego miesiąca Września były straszliwe burze i powodzie; rozbiło się przeszło 20 okrętów, a między niemi ieden zdobyty, który korsarze powstańców na wysokości morskiey pod Kadyxem Hiszpanom schwytali. Także i na lądzie doznano przez burze dosyć szkody.

Naczelny Wódz woyska Portugalskiego, które do Kraiu Buenos-Ayreskiego wtargnęło, nazywa się Lecor. Woysku iego towarzyszy wiele rodzin, które się z Montevideo podczas zdobycia tego miasta przez powstańców, powynosiły, a teraz się pod opieką Portugalczyków do niego powrócić spodziewaią.

Oto iest (*wzmiankowana w 20stym numerze gazety naszey*) odezwa Jenerała Lecor, mianuiącego się naczelnym Dowodcą woyska Potugalskiego, przeznaczonego do przywrócenia spokoyności w Prowincyach, na lewym brzegu rzeki la Plata leżących:

„Mieszkańcy lewego brzegu Platy! Bezprawia wielokrotne, iakich się ciemięzca Artigas przeciw spokoynym mieszkańcom Monte-Video i Rio-Grande dopuścił; wydany przez niego zakaz wszelkich związków z przyiaznemi im Portugalczykami; szyki iego nieprzyiacielskie stoiące na brzegu rzeki Rio-Pardo, są wszystkim wiadome, wykrywaią dostatecznie zgubne tyrana zamiary, i dowodzą iawnie, że ani Rząd stały trwałości, ani Brazylii przyległe Kraie, bezpieczeństwa mieć nie będą, poki on ie zagrażać i ciemiężyć będzie.... Zakończemy przeto ową niepewność, która Kray wasz okropnemi przywala klęskami i niespokoi granice nasze! Dla położenia końca wspólnie dotykaiącemu nas ciosowi wysłał mię Monarcha na czele woysk, i wkrótce nowe ieszcze nadeśle zastępy. Nie przybywamy dla zdobycia lub spustoszenia posiadłości waszych; lecz dla odparcia nieprzyiaciela, dla skruszenia iarzma przemocy i uwolnienia was od ciężaru kontrybucyi, wyłączywszy tych iedynie, ktorzyby odtąd poważyli się zaburzać spokoyność publiczną. Pozostańcie w siedzibach waszych; zawierzcie przyrzeczeniom, które wam daię w imieniu Monarchy moiego. Mianował mię Naczelnikiem Rządu tymczasowego w tey Prowincyi, przyrzekam wam przeto, słowem zasłużonego Żołnierza i wiernego Poddanego, że święcie spełniać będę rozkazy Króla, dążące iedynie do uszczęśliwienia waszego.“ — Odezwa Hr. Allegrete (drugiego Dowodcy Portugalskiego) stosuie się osobliwie do mieszkańców Monte-Video, i zachęca ich, aby składali dzięki Opatrzności, że wybrała potężne i łaskawe ramie Monarchy iego do rozproszenia nieszczęść ciężących na tym Kraiem, do ukarania Dowodców nieprzyiacielskich, ieśli się nie poprawią, i do zlewania coraz nowych dobrodzieystw na ich krainę które wtenczas dopiero ocenić zdołaią, kiedy ich w skutku doznawać będą. Wzywa mieszkańców, aby nie w innym celu opuszczali swoie siedliska, iak tylko dla uniknienia łupiezców i dla połączenia się z woyskiem Portugalskiem; aby poprzestawszy ięczeć i narzekać, połączyli głos swóy z głosem wybawców, i z ową dawną im nieznaną radością wykrzykiwali po sto kroć: Niech żyie Krol!

Odezwy te zrobiły (iak to gazety Londyńskie z pewnych źródeł zapewniaią) wielkie wrażenie w Gabinecie Hiszpańskim. Nie tyle wkroczenie woysk Portugalskich, lecz bardziey oświadczenie Jenerała naczelnego, że przynosi im Rząd tymczasowy, wzbudziło w Madrycie wielkie podeyrzenie względem zamiarów Dworu Rio-Janeiro. Dwór Hiszpański prosił o obiaśnienie w tey mierze, lecz nie uzyskał dotąd odpowiedzi stosowney. Ministrowie Portugalscy zachowuią w tym względzie ścisłe milczenie, iakby rzecz ta zupełnie im była nieznaną.

Oprócz tego donoszą ieszcze gazety Londyńskie, iż w czasie ostatniey woyny w Hiszpanii, Portugalczykowie wyparłszy Francuzów z iakowey twierdzy lub miasta, zatykali chorągwie Hiszpańskie; przeciwnie zaś teraz w krainie Monte-Video, w owych mieysc ach, z których wyruguią powstańców, ciągle Portugalskie chorągwie zatykaia.

Hiszpaniia.

Pisma publiczne donoszą z Madrytu pod d. 1. Stycznia, że przygotowania do odpłynienia wyprawy z Andaluzyi do Mexyku przeznaczoney, w tey chwili z wielkim idą pośpiechem. Kilkanastu Jenerałów i wyższych Officerów, którzy przy tem umieszczeni zostali, wyiechało ze stolicy do Sewilli, Korduby, St. Maria i do Kadyxu, gdzie główne massy woyska wyprawę składaiącego, są zgromadzone. Ta wyprawa będzie się składać z 20,000 naylepszych żołnierzy, z proporcyonalney artyleryi, z licznych sprzętów woiennych, i z tego wszystkiego, co do ważnego celu iey przeznaczenia iest potrzebnem. Od czasów Filipa II. nie wychodziła ieszcze z portów Hiszpańskich żadna tak straszna wyprawa. Eskadra, która tę wyprawę zasłaniać będzie, składa się kilku okrętów liniiowych (!), fregat, i innych pomnieyszych okrętów. Naczelny

Wódz, Jenerał O'Donell, z częścią swoiego sztabu jeneralnego odprawi żeglugę na pokładzie okrętu admiralskiego.

Wielka Brytaniia i Irlandya.

Według tegorocznego Angielskiego Kalendarza Stanu, wynosi liczba Kapelanów dworskich przy Xięciu Rejencie, nie mniey iak 109. Liczba dworskich Kapelanow Królewskich, z których na każdy miesięc czterey są przeznaczeni, wynosi 48.

Według rozporządzenia Xięcia Rejenta, maią wszystkie okręty marynarki Królewskiey, zamiast wprowadzonych przez zwyczay częstokroć mylnych i błędnych nazwisk, na przyszłość według liczby dział, które na sobie maią, bydź nazywanemi. Nie ma przeto iuż więcey bydź mowa o okrętach liniiowych, fregatach etc. Między okrętami ma panować równość, wyiąwszy arystokracyę dział.

Ubogie rodziny Parafii Londyńskiey S. Jakóba, liczbę 7682 głów wynoszące, pozastawiały dla ratowania się w niedostatku swoie rzeczy, na które, według brzmienia zastawowych rewersow, wzięły ogółem 5821 funt. szterl. (58,210 ZR.)

Wszędzie wzywaią do składek na ubogich. W Tavistoku podpisał się Xiąże Bedford na 1000 funt. szterl.

Piszą z Dublina (stolicy Irlandyi), że nędza ubogich z każdym dniem wzrasta, i okropny obraz wystawia. Otworzona była składka, która do 10,000 funt. szterl. (100,000 ZR.) przyniosła, i z których iuż 2,000 funt. szterl. (2 ,000 ZR.) rozdano; alež liczba ubogich, prędkiego ratunku potrzebuiących, wynosi w samym Dublinie 60,000 ludzi. W Korku zrobiono znowu znakomitą składkę; przeciwnie zaś w Dublinie, według doniesienia Lorda Prezydenta miasta, niektóre osoby nie poskładały ieszcze tych pieniędzy, na które się popodpisywały.

Gdy wszystkie składy w Ameryce towarami Angielskiemi tak bardzo są przepełnione, że zapasy ich kilkunastoletnim potrzebom więcey, iak wystarczą, i gdy wszystkie wiadomości w tem się zgadzaią, że mniey, lub więcey, toż samo dzieie się z towarami Angielskiemi na stałym lądzie i w Indyach Wschodnich, przeto spodziewać się należy, że ambaras kupcow, fabrykantow i rękodzielników w W. Brytanii będzie tego roku raczey większym, aniżeli mnieyszym.

Królestwo Polskie.

Dziennik Praw zawiera następuiący wypis z protokółu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego:

My z Bożey Łaski
Alexander I.,
Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski, etc. etc. etc.

Zważywszy, iż między ludem żydowskim ciągle zachowywany iest zwyczay żenienia się przed doyściem lat dwudziestu, i że zwyczay takowy, z powodu wyłączeń pomieszczonych pod literami h, i, w artykule z Postanowienia Naszego z dnia 5/17. Października 1816 roku, względem zaciągu woyska wydanego, usuwałby z pod tego zaciągu całą młodzież męzką ludu żydowskiego, a przez to ogólny zamiar Postanowienia i wyraźny przepis artykułu 1go stałby się bezskutecznym; dla zapobieżenia tey nieprzyzwoitości, po zasięgnieniu zdań ogólnego zebrania Naszey Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowiemy.

Artykuł 1. Młodzież męzka ludu żydowskiego, od roku dwudziestego do lat trzydziestu skończonych, podlega zaciągowi woyskowemu i w spis woyskowy wciągnioną będzie, bez różnicy żonatych i nieżonatych.

Art. 2. Żyd spisem woyskowym objęty, ieśli zechce użyć wolności udzieloney artykułem 4tym Postanowienia Naszego, z dnia 5/17. Października roku 1816, tylko przez innego żyda, zastąpionym bydź może.

Art. 3. W przypadku, gdybyśmy nie potrzebowali osobistey służby w woysku ludu żydowskiego, postanowioną będzie opłata ogólna, którą tenże lud z tytułu uwolnienia od służby osobistey woyskowey, do Skarbu Naszego wnosić corocznie będzie.

Art. 4. Wykonanie ninieyszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw ma bydź pomieszczone, Kommissyom Naszym rządowym, w czem do którey należy, polecamy.

Dan w Peterburgu d. 26. Grudnia 1816. / 7. Stycznia 1817.

(Podpisano) Alexander.
przez Cesarza i Króla:
Minister Sekretarz Stanu,
(L. S.) Ignacy Sobolewski.

Dnia 24. Stycznia umarł w Warszawie Mikołay Oppeln Bronikowski, Polski Jenerał dywizyi, Kawaler orderow Orła białego, S. Stanisława i S. Jana Jerozolimskiego, Kommandor Krzyża woyskowego Polskiego i Urzędnik Legii honorowey, w 47mym roku życia swoiego.

Do tey gazety załączony iest 2gi numer Rozmaitości.